

Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος: «Η δύναμη της Εκκλησίας βασίζεται στην αγάπη, στη θυσία και τη χάρη»

/ [Πεμπτούσια](#)

Γ.Χ. & Γ.Δ.: Άραγε, Παναγιώτατε, υπάρχουν σχέδια για μια δεύτερη επίσκεψή σας στην Αυστραλία; Τη χρειαζόμαστε... Την έχουμε ανάγκη...

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ: Θα ήταν και για μένα μεγάλη χαρά να σας επισκεφθώ. Δεν το χρειάζεστε μόνο εσείς αλλά κι εγώ αισθάνομαι την ανάγκη μιας κοινωνίας με το ευλογημένο ποίμνιο της Μητρός Εκκλησίας στην Αυστραλία. Θα δοθεί η ευκαιρία στο μέλλον για μια νέα Πατριαρχική επίσκεψη. Ασφαλώς, πάντοτε, σας περιμένουμε όλους με πολύ αγάπη να σας υποδεχθούμε και να έχουμε την χαρά της μεταξύ μας κοινωνίας στην ιερή και μαρτυρική Καθέδρα της Μητρός Εκκλησίας, στο ταπεινό και αείφωτο Φανάρι.

Βέβαια, όπως γνωρίζετε, εμείς οι άνθρωποι της Εκκλησίας έχουμε ένα άλλο μέσο επικοινωνίας κι αυτό είναι η προσευχή. Ο Πατριάρχης προσεύχεται για σας, για τον ικανό και άξιο Αρχιεπίσκοπο Στυλιανό, για τους Ιεράρχες, για τον ευαγή κλήρο και το φιλόχριστο λαό της Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας και εσείς είμαι σίγουρος ότι προσεύχεσθε για τον Πατριάρχη σας και τη Μητέρα σας Εκκλησία. Έτσι, μπορεί η απόσταση που μας χωρίζει να είναι μεγάλη, ο Χριστός, όμως, ζεσταίνει τις καρδιές μας και μας φέρνει πιο κοντά, ενώ η αγάπη μας για τη Μητέρα Εκκλησία μάς ενώνει.

Γ.Χ. & Γ.Δ.: Είναι παγκοσμίως γνωστό το ενδιαφέρον σας για το περιβάλλον και την προστασία του. Έχετε χαρακτηριστεί ως «ο Πράσινος Πατριάρχης», έχετε διοργανώσει έξι διεθνή, διαθρησκευτικά συνέδρια σχετικά με τα παγκόσμια οικολογικά προβλήματα και έχετε λάβει πολλά σημαντικά βραβεία στον αγώνα σας για τη διάσωση του περιβάλλοντος. Βάσει των γνώσεων και της πείρας σας, θα μπορούσατε να μάς ενημερώσετε σε ποιο σημείο βρίσκονται σήμερα οι προσπάθειες για τη διάσωση τού πλανήτη;

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ: Το Οικουμενικό Πατριαρχείο, ήδη από το 1989, ευαισθητοποιήθηκε και όρισε την 1η Σεπτεμβρίου εκάστου έτους ως ημέρα αφιερωμένη στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος. Εσχάτως και ο Πάπας Φραγκίσκος, ακολουθώντας το παράδειγμα και την πρωτοβουλία αυτή της Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως, αναγνώρισε και αυτός την 1η Σεπτεμβρίου ως ημέρα προσευχής για την προστασία της Δημιουργίας του Θεού. Μάλιστα, υπογράψαμε και κοινή δήλωση, στην οποία υπογραμμίσαμε ότι δεν μπορεί να υπάρξει μόνιμη λύση στο πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής, εάν δεν υπάρξει μια

προσπάθεια συντονισμένη και συλλογική σε παγκόσμιο επίπεδο.

Όλα αυτά τα χρόνια ο αγώνας του Οικουμενικού Πατριαρχείου και εμού προσωπικώς εστιάζεται ακριβώς στο σημείο αυτό: να κινητοποιήσουμε κάθε φορέα, κάθε οργανισμό, κάθε κυβέρνηση και κάθε άνθρωπο ξεχωριστά, ώστε να συμβάλει στην προστασία της κτίσεως. Προσπαθούμε να τους πείσουμε ότι δεν έχουμε περιθώρια εφησυχασμού. Ασφαλώς θα ξέρετε ότι πριν από μερικά χρόνια μιλούσαμε για οικολογικό πρόβλημα. Στη συνέχεια, συνειδητοποιήσαμε ότι υπάρχει οικολογική κρίση και σήμερα οι ειδικοί μας προειδοποιούν ότι ευρισκόμεθα ενώπιον οικολογικής καταστροφής.

Στενοχωρούμεθα, διότι πολλοί συνεχίζουν να αγνοούν τα σημεία των καιρών, όπως είναι το λιώσιμο των πάγων εξ αιτίας της υπερθέρμανσης του πλανήτη, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, με τις αρνητικές επιπτώσεις τους, οι νέες ασθένειες, όπως ο ιός Έμπολα, η συρρίκνωση του δασικού πλούτου, με αποτέλεσμα την εξαφάνιση κάποιων ειδών, η μόλυνση των θαλασσών, όπως συνέβη πριν μερικά χρόνια στην ακτή Κουίνζλαντ της Βορειοανατολικής Αυστραλίας από μια τεράστια πετρελαιοκηλίδα, που προκλήθηκε από διαρροή σε δεξαμενή καυσίμων, οι καταστροφικές πυρκαγιές τις δραματικές συνέπειες των οποίων πολλάκις έχετε βιώσει και άλλα πολλά.

Όλα αυτά προέρχονται από καθαρά ανθρώπινη υπαιτιότητα. Η αχαριστία του ανθρώπου, η πλεονεξία του και η ακόρεστη επιθυμία του για απόκτηση όσο το δυνατόν περισσότερων υλικών αγαθών, αποτελούν κύρια αιτία της καταστροφής του περιβάλλοντος. Γι' αυτό, δεν παύομε να τονίζομε, μεταξύ άλλων, ότι πρέπει να παραδειγματιστούμε και να εμπνευστούμε από το ασκητικό φρόνημα της Εκκλησίας και να ζήσουμε πιο απλά. Είναι αμαρτία να μολύνουμε το περιβάλλον. Αμαρτάνομε ενώπιον Θεού και ανθρώπων, όταν καταστρέφουμε τον πλανήτη μας.

Γ.Χ. & Γ.Δ.: Η ποιμαντορία σας έχει χαρακτηριστεί από τη διορθόδοξη συνεργασία, από τον διαχριστιανικό και διαθρησκευτικό διάλογο, καθώς και από επισκέψεις σε ορθόδοξες και μουσουλμανικές χώρες, τις οποίες σπανίως είχε επισκεφθεί στο παρελθόν προκαθήμενος της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Παράλληλα, έχετε υπάρξει συνδιοργανωτής πολλών διεθνών συνεδρίων για την ειρήνη, όπως και συναντήσεων με αντικείμενο τον ρατσισμό και τον φανατισμό, φέρνοντας δίπλα Χριστιανούς, Μουσουλμάνους και Εβραίους, με στόχο την δημιουργία πνεύματος μεγαλύτερης συνεργασίας και αμοιβαίας κατανόησης. Ποιά είναι τα αποτελέσματα των προσπαθειών σας;

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ: Δεν μπορώ εγώ να εκτιμήσω τα αποτελέσματα των προσπαθειών μου. Αυτό ανήκει στην ιστορία και στην Εκκλησία. Όμως, μπορούμε να πούμε ότι το Πατριαρχείο μας, πέρα από τα πρόσωπα, πορεύεται και δίδει τη μαρτυρία του, που είναι μαρτυρία Χριστού, μέσα σε ένα κόσμο δύσκολο και βασανισμένο.

Όπως το είπατε, έχω επισκεφθεί όλο τον κόσμο. Στην Αυστραλία έχω έρθει δύο φορές. Έχω επισκεφθεί και πολλές μουσουλμανικές χώρες και έχω συναντηθεί με μουσουλμάνους ηγέτες. Από τις συναντήσεις αυτές προκύπτει η ανάγκη για διάλογο και κοινωνία, όχι φυσικά κοινωνία και ενότητα σε δογματικό επίπεδο αλλά σε ανθρώπινο, κοινωνικό και φιλικό. Υπάρχουν τόσα προβλήματα που θα μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε μαζί. Προηγουμένως αναφερθήκαμε, για παράδειγμα, στην προστασία του περιβάλλοντος. Μπορεί, για το καλό του πλανήτη, να υπάρξει μία συντονισμένη προσπάθεια στον τομέα αυτό από όλους όσοι τον κατοικούμε.

Με γνώμονα την από κοινού συστράτευση για το καλό όλου του κόσμου και της κοινωνίας, το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο πρωτοστάτησε στην έναρξη των διαθρησκειακών διαλόγων με τον Ιουδαϊσμό και το Ισλάμ. Στις αρχές του μήνα, μάλιστα, είχα επισκεφθεί τα Ιεροσόλυμα και εκεί, ομιλώντας στο Εβραϊκό Πανεπιστήμιο, τόνισα ότι ο διαθρησκειακός διάλογος δεν σημαίνει ότι προσπαθούμε να πείσουμε κάποιον να αλλάξει την πίστη του, αλλά να αλλάξει την αρνητική αντίληψη και επιθετική στάση που μπορεί να έχει για τον θρησκευτικά ή εθνικά «άλλον». Βλέπουμε, λοιπόν, ότι ο πρώτος καρπός του διαθρησκειακού διαλόγου είναι η απαλλαγή από φόβους, προκαταλήψεις και καχυποψίες και, ακολούθως, η δημιουργία και εδραίωση πνεύματος εμπιστοσύνης, αγάπης και σεβασμού μεταξύ ανθρώπων που δεν έχουν την ίδια θρησκευτική πίστη.

Όσον αφορά στον ρατσισμό και τον φανατισμό, το γνωρίζετε ότι το Ευαγγέλιο είναι αυτό που καταργεί κάθε διάκριση μεταξύ των ανθρώπων, η οποία μπορεί να οφείλεται στο γένος, την καταγωγή, την πίστη, το φύλο, τη θρησκεία και την εθνικότητα. Και η Αγία και Μεγάλη Σύνοδος της Ορθοδόξου Εκκλησίας στο κείμενό της με τίτλο «Η αποστολή της Ορθοδόξου Εκκλησίας εις τον σύγχρονον κόσμο», αλλά και στην Εγκύκλιο και το Μήνυμά της, αναφέρθηκε εκτενώς στη δικαιοσύνη, την ειρήνη, την ελευθερία, την αδελφοσύνη και την αγάπη μεταξύ των λαών και τόνισε την συμβολή της Εκκλησίας μας στην άρση των φυλετικών και λοιπών διακρίσεων, στην αξία του διαχριστιανικού και του διαθρησκειακού διαλόγου.

Πιστεύουμε, λοιπόν, ότι όλες αυτές οι προσπάθειες της Μητρός Εκκλησίας δεν είναι άκαρπες και γι' αυτό άλλωστε σθεναρά και σταθερά θα συνεχίσουμε τον αγώνα μας προς αυτή την κατεύθυνση. Είμαστε πεπεισμένοι πλέον ότι ο διάλογος μόνο καλά μπορεί να δώσει στην ανθρωπότητα.

Γ.Χ. & Γ.Δ.: Πρόσφατα, στη 10η διεθνή Συνάντηση του «World Policy Conference», αναφέρατε ότι «Δυστυχώς η θρησκεία μετετράπη καθ' όλη την διάρκεια του εικοστού αιώνα σε όργανο επιβολής εξουσίας, καταφέροντας να εκτρέψει ακόμα και αυτή τη φύση του θρησκευτικού λειτουργήματος: το να είναι δηλαδή παράγοντας ειρήνης, συμφιλίωσης και διαλόγου». Ποια είναι τα απαραίτητα βήματα, ώστε η θρησκεία να ξαναγίνει παράγοντας ειρήνης και συμφιλίωσης;

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ: Ήδη αναφερθήκαμε προηγουμένως στο διάλογο, ο οποίος είναι ένα βασικό και πολύτιμο εργαλείο ειρήνης και συμφιλίωσης. Δεν γίνεται ο καθένας από μας να ζει σε μια κατάσταση απομόνωσης και εσωστρέφειας ούτε να επαναπαύεται στην ασφάλεια της δικής του παράδοσης και της προσωπικής του αποκλειστικότητας. Ο διάλογος θα μας βοηθήσει να προχωρήσουμε. Να μου επιτρέψετε να αναφερθώ και πάλι στην Αγία και Μεγάλη Σύνοδο της Εκκλησίας μας, η οποία καταδίκασε κάθε σύγκρουση και πόλεμο που οφείλονται στο θρησκευτικό φανατισμό, εκφράζοντας έντονη ανησυχία για την αύξηση των καταπίεσεων και των διωγμών κατά των χριστιανών και της βίαιης

απομάκρυνσής τους από τις εστίες τους, κυρίως στο χώρο της Μέσης Ανατολής.

Το έχουμε πει πολλές φορές και το επαναλαμβάνουμε και πάλι ότι ο πόλεμος εν ονόματι του Θεού βασίζεται σε μια αρρωστημένη προσέγγιση της πίστεως, που εκ των πραγμάτων καταλήγει σε πόλεμο εναντίον του ίδιου του Θεού και της θρησκείας. Η Εκκλησία μας έχει άλλο προορισμό. Κηρύττει την αγάπη που είναι υπερβατική και πανανθρώπινη, διότι απευθύνεται ακόμη και στον εχθρό. Και θέλουμε να πιστεύουμε ότι και ο ρόλος των θρησκειών στο σύγχρονο κόσμο δεν είναι να μεγιστοποιήσουν τις δυνάμεις τους, αλλά να βοηθήσουν τον άνθρωπο να ξεφύγει από τις συμπληγάδες της ζωής, που είναι ο εγωισμός, η αποθέωση της επιθυμίας, η αποστροφή από το πρόσωπο του αδελφού, ο άκρατος πλουτισμός και η αγωνία για την απόκτηση δόξας. Η θρησκεία πρέπει να βοηθά στην αναγέννηση και μεταμόρφωση του ανθρώπου.

Γ.Χ. & Γ.Δ.: Πόσο σημαντικός είναι για το Πατριαρχείο ο ρόλος του ελληνισμού της Διασποράς και ποιο είναι το μήνυμά σας για τους χριστιανούς της Αυστραλίας;

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ: Όλες οι Μητροπόλεις του Οικουμενικού Πατριαρχείου που ευρίσκονται σήμερα στην Ευρώπη, στην Αμερική, στην Ασία και στην Ωκεανία περιλαμβάνουν και ποιόνιο, που, για κάποιους λόγους, αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τις πατρογονικές του εστίες. Επομένως η λεγόμενη Διασπορά για το Οικουμενικό Πατριαρχείο είναι μέρος του δικού του σώματος. Η διασπορά είναι μέρος της ζωής μας και της καρδιάς μας.

Το μεταναστευτικό κύμα, βέβαια, αυξήθηκε τα τελευταία χρόνια, κυρίως λόγω της παρατεταμένης οικονομικής κρίσεως. Το νέο, αρνητικό, στοιχείο που έχουμε σήμερα, σε σύγκριση με τους παλαιούς μετανάστες, είναι ότι η Ελλάδα χάνει μεγάλο αριθμό διανοουμένων, επιστημόνων και ερευνητών, γεγονός, ωστόσο, που έχει και τη θετική του πλευρά, επειδή η ελληνική παρουσία στο εξωτερικό είναι αρκετά ποιοτική.

Οι κατά τόπους Μητροπόλεις και Αρχιεπισκοπές του Πατριαρχείου μας υποδέχονται και αγκαλιάζουν το έμψυχο αυτό δυναμικό και καταβάλλουν κάθε προσπάθεια, ώστε να ενσωματωθεί αμέσως στις κοινότητες. Έτσι ο μετανάστης, μεταβαίνει μεν σε ξένο τόπο, βρίσκει, όμως, ελληνικές κοινότητες οργανωμένες και ελληνικά σχολεία, που τον περιμένουν και αγκαλιάζουν αυτόν και τα παιδιά του. Η Αρχιεπισκοπή Αυστραλίας με τις οργανωμένες ενορίες της και τα

ελληνορθόδοξα σχολεία της αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της πραγματικότητας.

Αντιλαμβάνεσθε ότι ο ρόλος των Ελλήνων της Διασποράς για το Πατριαρχείο είναι σημαντικός, διότι ενωμένοι όλοι μαζί αποτελούμε μια δυνατή φωνή για τα δίκαια του Πατριαρχείου και της απανταχού Ρωμιοσύνης. Είναι γεγονός ότι έχουμε καταφέρει πολλά και ότι μπορούμε να καταφέρουμε ακόμη περισσότερα. Το ποίμνιο της Αρχιεπισκοπής Αυστραλίας είναι από τα δυναμικότερα που διαθέτει το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Εμείς από εδώ, από το σεπτό κέντρο της Μητρός Εκκλησίας, κάνουμε έκκληση προς όλους σας να είσθε ενωμένοι γύρω από την εκκλησιαστική σας Αρχή. Να μην ξεχνάτε την καταγωγή σας και την πίστη σας. Επαναλαμβάνω. Αυτά τα δύο είναι σημαντικά και απαραίτητα. Να μη λησμονείτε την πατρίδα και να μένετε προσηλωμένοι στην ορθόδοξη πίστη μας.

Γ.Χ. & Γ.Δ.: Ποιες είναι οι δυσκολίες που πιστεύετε ότι θα αντιμετωπίσει η Ορθοδοξία κατά τις επόμενες δεκαετίες και ποια τα πιο ελπιδοφόρα μηνύματα από το μέλλον;

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ: Το ερώτημα αυτό είναι πολύ δύσκολο να απαντηθεί, διότι χρειάζεται να αναλύσουμε πολλά στοιχεία και να μελετήσουμε πολλούς παράγοντες, για να δούμε πώς πορευόμαστε και ποιες θα είναι οι δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουμε στο μέλλον. Δοξάζουμε το Θεό για την ολοκλήρωση της Αγίας και Μεγάλης Συνόδου, η οποία αποτελεί ιστορικό σταθμό για την Ορθόδοξη Εκκλησία. Και, παρά το ότι τέσσερις τοπικές Εκκλησίες δεν προσήλθαν, η Σύνοδος ολοκληρώθηκε και έδωσε στο πλήρωμα των Ορθοδόξων έξι σημαντικότερα κείμενα - αποφάσεις, που αφορούν ποιμαντικά και διοικητικά ζητήματα, καθώς και τη σημαντικότερη Εγκύκλιο και το Μήνυμά της.

Οι δυσκολίες που αντιμετώπιζε παλαιότερα η Ορθόδοξη Εκκλησία ήταν οι διωγμοί κατά τα πρώτα χριστιανικά χρόνια, οι αιρέσεις αργότερα, οι πολιτικές πιέσεις για τη δημιουργία των εθνικών εκκλησιών μεταγενέστερα. Σήμερα προστέθηκαν και νέα εσωτερικά προβλήματα τα οποία δεν είναι εύκολα διαχειρίσιμα. Η ιδέα που έχουν κάποιοι, ότι δηλαδή η Ορθόδοξη Εκκλησία είναι συνομοσπονδία Εκκλησιών, δημιουργεί μια νέα θεώρηση της Εκκλησίας, σίγουρα ξένη προς την Ορθοδοξία.

Συναρπάζονται κάποιοι από τη δύναμη της κοσμικής εξουσίας, αλλά η ιστορία μάς έχει διδάξει ότι αυτή η δύναμη έρχεται και παύεται. Η δύναμη της Εκκλησίας βασίζεται στην αγάπη, στη θυσία και τη χάρη. Η δυσκολία, λοιπόν, της Ορθοδοξίας στο μέλλον θα εστιαστεί στο ζήτημα της ενότητας. Στην Εκκλησία όλοι φεύγουμε από το «εγώ» μας και από την ταυτότητα εκείνη, που αποτελεί δημιούργημα της συνήθειας, του αγχώδους συγκρητισμού και της αναζήτησης κύρους. Οι Πατέρες όλα τα έχουν ρυθμίσει πολύ καλά. Ξέρουμε ποια είναι η θέση του καθενός μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία. Όταν ξεφεύγουμε από την πατερική και κανονική παράδοση, τότε δημιουργούνται δυσεπίλυτα προβλήματα.

Δόξα τω Θεώ, όμως, που υπάρχει η Μητέρα Εκκλησία, το Οικουμενικό μας Πατριαρχείο, το οποίο έχει τον πανορθόδοξο συντονιστικό ρόλο της ενότητας και της αληθείας. Κάποιοι πιστεύουν ότι αυτό είναι προνόμιο, αλλά τελικώς πρόκειται για διακονία, για ύψιστη, δηλαδή, ευθύνη, που δεν προσφέρει κάποια δόξα αλλά μόνο σταυρό. Η εμπειρία της Πρωτόθρονης Εκκλησίας αλλά και η θέση που της δίδουν οι Ιεροί Κανόνες και η μακραίωνη παράδοση αποτελούν το βασικό εχέγγυο για την πορεία της Ορθοδοξίας στο μέλλον. Και όσο ζει το Πατριαρχείο μας δεν έχουμε ως Ορθόδοξοι να φοβηθούμε απολύτως τίποτα.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Συνέντευξη του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου στην ομογενειακή εφημερίδα της Αυστραλίας «Ο ΚΟΣΜΟΣ» (Δεκέμβριος 2017) και τους δημοσιογράφους Γιώργο Χατζηβασίλη και Γιάννη Δραμιτινό. Τους οποίους και ευχαριστούμε για την δυνατότητα αναδημοσίευσης.